Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра географії та менеджменту туризму
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
_____ Мирослав ЗАЯЧУК
«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГЕОЕКОЛОГІЯ
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))
обов’язкова
(вказати: обов’язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма *Міжнародний туризм*
(назва програми)

Спеціальність *J3"Туризм та рекреація"*
(вказати: код, назва)

Галузь знань *J "Транспорт та послуги"*
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)
Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Геоекологія»* складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм».

Розробник: доц. ***Бучко Жанна Іванівна,*** доцент кафедри географії та менеджменту туризму, д.геогр.н.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: ас. ***Паламарюк Марія Юріївна,*** асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к.геогр. н.

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм» _____ Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від *"25" серпня 2026 року*

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму _____ Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від "*31" серпня 2026 року*

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни. Метою вивчення дисципліни є набуття студентом комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо розуміння існування людського суспільства як складової географічної оболонки Землі; формування екоцентричного світогляду; засвоєння наукових основ раціонального природокористування, розуміння суті геоекологічних проблем та можливих шляхів їх розв'язання.

Пререквізити. Курс є вихідним.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей:**

- ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Програмні результати навчання:

- ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- ПР29. Взаємодіяти з навколишнім середовищем у побуті та професійній діяльності за екологічними принципами та на засадах сталого розвитку.

Студенти також мають:

Знати:

- концепції збереження навколишнього середовища;
- сутність поняття геоекології;
- методологію геоекологічних досліджень;
- структуру географічної оболонки, особливості навантаження на геосфери;
- концепцію та цілі сталого розвитку, шляхи їх досягнення в світі та Україні.

Вміти:

- взаємодіяти з навколишнім середовищем у побуті та професійній діяльності за екологічними принципами та на засадах сталого розвитку;
- реалізовувати прагнення до збереження навколишнього середовища;
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здійснювати геоекологічний та господарський аналіз стану природних систем;
- знаходити шляхи вирішення основних геоекологічних проблем.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни *Геоекологія*												
Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**			**Кількість годин**						**Вид підсумкового контролю**
			кредитів	**годин**	**змістових модулів**	**лекції**	**практичні**	**семінарські**	**лабораторні**	**самостійна робота**	**індивідуальні завдання**	
Денна	1	1	3,0	90	2	16	14	-	-	60	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1**. Теоретико-методологічні положення геоекологічних досліджень											
Тема 1. Сутність поняття геоекологія, функції та завдання.	7	1	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Поняття про геоекосистеми як об’єкт дослідження геоекології.	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Сучасні методи дослідження в геоекології.	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Геоекологічний характер глобальних проблем людства.	7	1	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень.	5	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Геоекологічний моніторинг.	4	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Особливості глобального, національного й регіонального моніторингу.												
Тема 7. Геоекологічні засади менеджменту.	6	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ1	35	8	7	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2.** Геоекологічний аналіз компонентів географічної оболонки											
Тема 8. Поняття про ландшафтну оболонку як геоекосистему.	8	2	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Геоекологічні проблеми літосфери.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Геоекологічні проблеми атмосфери.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Геоекологічні проблеми гідросфери.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Геоекологічні проблеми біосфери.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 13. Концепція сталого розвитку та її реалізація.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 14. Цілі сталого розвитку та механізми їх досягнення в Україні.	12	1	1	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	55	8	7	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Усього годин	**90**	**16**	**14**	**-**	**-**	**60**	-	-	-	-	-	-

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Сутність поняття геоекологія, функції та завдання. 1. Що таке геоекологія? 2. Основні функції геоекології?

	3. Завдання геоекології у сфері сталого розвитку? 4. Зв'язок геоекології з іншими науками?
2	Поняття про геоекосистеми як об’єкт дослідження геоекології. 1. Що таке геоекосистема та з яких компонентів вона складається? 2. Типи геоекосистем виділяють залежно від їхнього масштабу? 3. Чому геоекосистеми розглядають як складні відкриті системи? 4. Чинники впливу на функціонування геоекосистем? 5. Як людина впливає на зміни в геоекосистемах?
3	Сучасні методи дослідження в геоекології. 1. Основні групи методів у геоекологічних дослідженнях? 2. Роль дистанційних методів та геоінформаційних систем в геоекології? 3. Польові та камеральні методи досліджень? 4. Роль математичного моделювання в прогнозуванні змін в геоекосистемах? 5. Новітні технології застосовують для моніторингу стану довкілля?
4	Геоекологічний характер глобальних проблем людства. 1. Глобальні екологічні проблеми найбільш актуальні сьогодні? 2. Як зміна клімату впливає на функціонування геоекосистем? 3. Чому забруднення довкілля має геоекологічний характер? 4. Роль деградації земель у виникненні екологічних проблем? 5. Як урбанізація спричиняє зміни в глобальній геоекологічній ситуації?
5	Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. 1. Поняття «стійкість геосистем»? 2. Які фактори знижують стійкість природних систем до впливу людини? 3. Оцінка рівня стійкості геосистеми? 4. Роль біорізноманіття у збереженні стійкості геосистем? 5. Приклади антропогенних навантажень найбільш небезпечні для геосистем?
6	Геоекологічний моніторинг. Особливості глобального, національного й регіонального моніторингу. 1. Поняття про «геоекологічний моніторинг». 2. Чим відрізняється глобальний моніторинг від національного та регіонального? 3. Які організації здійснюють міжнародний геоекологічний моніторинг? 4. Методи збору інформації, які використовують у геоекологічному моніторингу?
7	Геоекологічні засади менеджменту. 1. Що таке геоекологічний менеджмент і які його цілі? 2. Як принципи сталого розвитку впроваджуються у геоекологічний менеджмент? 3. Які інструменти застосовують для управління природними ресурсами? 4. Чому важливо враховувати екологічні ризики під час планування діяльності? 5. Як геоекологічний менеджмент сприяє збереженню довкілля та розвитку економіки?
8	Поняття про ландшафтну оболонку як геоекосистему. 1. Що таке ландшафтна оболонка і як вона пов’язана з геоекосистемами? 2. Основні компоненти ландшафтної оболонки? 3. Взаємодія природних і антропогенних факторів у ландшафтній оболонці? 4. Чому ландшафтна оболонка вважається цілісною геоекосистемою? 5. Приклади змін у ландшафтній оболонці зумовлені діяльністю людини?
9	Геоекологічні проблеми літосфери. 1. Головні геоекологічні проблеми характерні для літосфери? 2. Як видобуток корисних копалин впливає на стан літосфери? 3. Чому ерозія ґрунтів вважається серйозною екологічною проблемою?

	4. Як землетруси та зсуви впливають на геоекологічний стан територій? 5. Шляхи зменшення негативного впливу людини на літосферу існують?
10	Геоекологічні проблеми атмосфери. 1. Які чинники призводять до забруднення атмосфери? 2. Як парниковий ефект і глобальне потепління впливають на довкілля? 3. Чому руйнування озонового шару становить небезпеку для біосфери? 4. Наслідки кислотних дощів для геоекосистем? 5. Міжнародні угоди спрямовані на охорону атмосфери?
11	Геоекологічні проблеми гідросфери. 1. Основні джерела забруднення гідросфери? 2. Як надмірне використання водних ресурсів впливає на екосистеми? 3. Які наслідки мають нафтові розливи для океанів і морів? 4. Чому евтрофікація водойм є небезпечною екологічною проблемою? 5. Які заходи сприяють збереженню чистоти водних ресурсів?
12	Геоекологічні проблеми біосфери. 1. Чому зменшення біорізноманіття є загрозою для біосфери? 2. Як вирубка лісів впливає на глобальну екологічну рівновагу? 3. Чому проблема деградації ґрунтів є актуальною для біосфери? 4. Вплив забруднення довкілля на живі організми? 5. Міжнародні програми спрямовані на збереження біосфери?
13	Концепція сталого розвитку та її реалізація. 1. Що таке концепція сталого розвитку та які її основні принципи? 2. Поєднання економічних, соціальних та екологічних аспектів сталого розвитку? 3. Чому сталий розвиток є важливим для майбутніх поколінь? 4. Приклади реалізації принципів сталого розвитку у світі? 5. Які бар'єри заважають впровадженню концепції сталого розвитку?
14	Цілі сталого розвитку та механізми їх досягнення в Україні. 1. Основні Цілі сталого розвитку визначені ООН до 2030 року? 2. Як Україна адаптувала Цілі сталого розвитку до національних умов? 3. Державні програми спрямовані на досягнення сталого розвитку в Україні? 4. Які показники використовують для оцінки прогресу у сфері сталого розвитку? 5. Як бізнес і громади можуть сприяти досягненню Цілей сталого розвитку?

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	
1	Назва:	Аналіз визначень поняття «геоекологія».
	Завдання:	1. Проаналізувати визначення поняття «геоекологія». 2. Скласти таблицю з визначеннями поняття за зразком.
	Результати:	Таблиця з визначеннями поняття «геоекологія», виконана кожним студентом індивідуально й завантажена на платформу Moodle.
2	Назва:	Глобальні екологічні проблеми людства.
	Завдання:	1. Описати одну важливу екологічну проблему людства. 2. Зазначити, чому саме ця проблема найбільше хвилює студента. 3. Виокремити, як саме ця екологічна проблема впливає чи може вплинути на життя.
	Результати:	Індивідуальне есе, завантажене на платформу Moodle.
3	Назва:	Шляхи вирішення глобальних екологічних проблем

	Завдання:	1. Обрати сформульовані проблемні питання. 2. Заповнити таблицю на гугл-диску зі спільним доступом, користуючись доступними матеріалами. 3. Описати причини виникнення, райони особливо гострого прояву та шляхи розв'язання екологічної проблеми в майбутньому. 4. По завершенні роботи провести спільне обговорення. Вид роботи – груповий.
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.
4	Назва:	Проблема переробки та утилізації сміття
	Завдання:	1. Переглянути запропоновані відеоматеріали про сортування сміття. 2. Заповнити таблицю (дати відповіді на запитання). 3. По завершенні роботи провести спільне обговорення. Вид роботи – груповий.
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.
5	Назва:	Геоекологічні проблеми оболонок Землі
	Завдання:	1. Підібрати й систематизувати матеріал для розкриття індивідуальної теми. 2. Підготувати доповідь з презентацією.
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.

Зміст завдань для самостійної роботи*

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Принципи, функції та завдання геоекології	Роль принципів, функцій та завдання геоекології	4
2	Науково-методичні основи геоекологічного менеджменту	Проаналізувати методи оцінки стану навколишнього середовища	4
3	Схема геоекологічного районування території України	Порівняти екологічні проблеми двох різних районів та визначити спільні риси	4
4	Шляхи та джерела забруднення атмосферного повітря.	Скласти таблицю «Джерела забруднення - Шляхи поширення - Наслідки».	4
5	Класифікація забруднення атмосферного повітря	Проаналізувати класифікацію забруднення атмосферного повітря	4
6	Парниковий ефект	Охарактеризувати роль парникового ефекту	4
7	Руйнування озонового екрану	Проаналізувати руйнування озонового екрану	4
8	Прояви антропогенного впливу на живі організми	Роль антропогенного впливу на живі організми	4
9	Фізичні забруднення біосфери	Проаналізувати фізичні забруднення біосфери	4
10	Спустелювання	Проаналізувати причини спустелювання в Україні та запропонувати способи боротьби	4
11	Знищення лісів	Охарактеризувати роль знищення лісів	4

12	Нормативно-законодавча база України в галузі охорони довкілля	Проаналізувати нормативно-законодавчу базу України в галузі охорони довкілля	4
13	Основні види забруднення гідросфери	Надати характеристику видів забруднення гідросфери	4
14	Джерела токсичного забруднення водних екосистем	Охарактеризувати джерела токсичного забруднення водних екосистем	4
15	Види забруднень навколишнього середовища	Проаналізувати види забруднень навколишнього середовища	4
Всього			**60**

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- ✓ словесні методи (лекція, розповідь, бесіда, консультація, дискусія, проблемна ситуація тощо),
- ✓ практичні заняття (підготовка презентацій та семінарів),
- ✓ електронне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні методи з використанням платформи MOODLE і Google-Meet),
- ✓ самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

– усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час практичного/семінарського заняття, захист презентації);

– тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE.

Форма контролю: залік (підсумкове тестування).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені в системі дистанційного навчання MOODLE, куди студенти завантажують виконані роботи чи презентації, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час усних доповідей безпосередньо на занятті (і виставляються в MOODLE). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання, включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модулі, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 і ЗМ2 передбачає накопичення по 30 балів (по 15 балів – виконання практичних робіт (презентацій) і тестовий контроль), підсумковий модуль – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – завантажити >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)														Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							40	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14		
4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4		
30							30								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Зараховано	A (90-100)	Зараховано
	B (80-89)	
	C (70-79)	
	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незараховано	FX (35-49)	незараховано з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке геоекологія?
2. Основні функції геоекології?
3. Завдання геоекології у сфері сталого розвитку?
4. Зв'язок геоекології з іншими науками?
5. Що таке геоекосистема та з яких компонентів вона складається?
6. Типи геоекосистем виділяють залежно від їхнього масштабу?

7. Чому геоекосистеми розглядають як складні відкриті системи?
8. Чинники впливу на функціонування геоекосистем?
9. Як людина впливає на зміни в геоекосистемах?
10. Основні групи методів у геоекологічних дослідженнях?
11. Роль дистанційних методів та геоінформаційних систем в геоекології?
12. Польові та камеральні методи досліджень?
13. Роль математичного моделювання в прогнозуванні змін в геоекосистемах?
14. Новітні технології застосовують для моніторингу стану довкілля?
15. Глобальні екологічні проблеми найбільш актуальні сьогодні?
16. Як зміна клімату впливає на функціонування геоекосистем?
17. Чому забруднення довкілля має геоекологічний характер?
18. Роль деградації земель у виникненні екологічних проблем?
19. Як урбанізація спричиняє зміни в глобальній геоекологічній ситуації?
20. Поняття про «геоекологічний моніторинг».
21. Чим відрізняється глобальний моніторинг від національного та регіонального?
22. Які організації здійснюють міжнародний геоекологічний моніторинг?
23. Методи збору інформації, які використовують у геоекологічному моніторингу?
24. Що таке геоекологічний менеджмент і які його цілі?
25. Як принципи сталого розвитку впроваджуються у геоекологічний менеджмент?
26. Які інструменти застосовують для управління природними ресурсами?
27. Чому важливо враховувати екологічні ризики під час планування діяльності?
28. Як геоекологічний менеджмент сприяє збереженню довкілля та розвитку економіки?
29. Що таке ландшафтна оболонка і як вона пов’язана з геоекосистемами?
30. Основні компоненти ландшафтної оболонки?
31. Взаємодія природних і антропогенних факторів у ландшафтній оболонці?
32. Чому ландшафтна оболонка вважається цілісною геоекосистемою?
33. Приклади змін у ландшафтній оболонці зумовлені діяльністю людини?
34. Головні геоекологічні проблеми характерні для літосфери?
35. Як видобуток корисних копалин впливає на стан літосфери?
36. Чому ерозія ґрунтів вважається серйозною екологічною проблемою?
37. Як землетруси та зсуви впливають на геоекологічний стан територій?
38. Шляхи зменшення негативного впливу людини на літосферу існують?
39. Які чинники призводять до забруднення атмосфери?
40. Як парниковий ефект і глобальне потепління впливають на довкілля?
41. Чому руйнування озонового шару становить небезпеку для біосфери?
42. Наслідки кислотних дощів для геоекосистем?
43. Міжнародні угоди спрямовані на охорону атмосфери?
44. Основні джерела забруднення гідросфери?
45. Як надмірне використання водних ресурсів впливає на екосистеми?
46. Які наслідки мають нафтові розливи для океанів і морів?
47. Чому евтрофікація водойм є небезпечною екологічною проблемою?
48. Які заходи сприяють збереженню чистоти водних ресурсів?
49. Чому зменшення біорізноманіття є загрозою для біосфери?
50. Як вирубка лісів впливає на глобальну екологічну рівновагу?
51. Чому проблема деградації ґрунтів є актуальною для біосфери?
52. Вплив забруднення довкілля на живі організми?
53. Міжнародні програми спрямовані на збереження біосфери?
54. Що таке концепція сталого розвитку та які її основні принципи?
55. Поєднання економічних, соціальних та екологічних аспектів сталого розвитку?
56. Чому сталий розвиток є важливим для майбутніх поколінь?
57. Приклади реалізації принципів сталого розвитку у світі?
58. Які бар’єри заважають впровадженню концепції сталого розвитку?

59. Принципи, функції та завдання геоекології
60. Науково-методичні основи геоекологічного менеджменту
61. Схема геоекологічного районування території України
62. Шляхи та джерела забруднення атмосферного повітря.
63. Класифікація забруднення атмосферного повітря
64. Парниковий ефект
65. Руйнування озонового екрану
66. Прояви антропогенного впливу на живі організми
67. Фізичні забруднення біосфери
68. Спустелювання
69. Знищення лісів
70. Нормативно-законодавча база України в галузі охорони довкілля
71. Основні види забруднення гідросфери
72. Джерела токсичного забруднення водних екосистем
73. Види забруднень навколишнього середовища
74. Сучасні методи дослідження в геоекології
75. Геоекологічні проблеми літосфери.

Зарахування результатів неформальної освіти

Неформальна/інформальна освіта за темами курсу. Форми інформальної освіти (самоосвіти): очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) допускається зарахування окремих практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу. За умови проходження навчальних тренінгів в рамках інформальної освіти на фахових платформах Prometheus (https://prometheus.org.ua), EdEra (https://ed-era.com/courses) та інших, виконання всіх завдань та отримання безкоштовного сертифікату, здобувач може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті. Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання за курсом, що відповідає тематиці навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна література

1. Адаменко О.М., Рудько Г. І. Екологічна геологія: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. – К.: Манускрипт, 1998. – 342 с.
2. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології. – К.: Либідь, 1993. –

186 с.

3. Гуцуляк В.М. Ландшафтна екологія: геохімічний аспект: [навч. посібник]. – Чернівці: Рута, 2002. – 234 с.

4. Гуцуляк В.М. Ландшафтно-геохімічна екологія: [навч. посібник]. – [вид. 2-е, допов.]. – Чернівці: Рута, 2001. – 248 с.

5. Денисик Г.І. Антропогенні ландшафти Правобережної України. – Вінниця: Арбат, 1998. – 350 с.

6. Круглов І. Трансдисциплінарна геоекологія: монографія. – Львів: ЛНУ, 2020. – 292 с.

7. Мітрясова О., Смирнов В., Безсонов Є. Екологічний інтегрований менеджмент водних ресурсів у європейських країнах: Навчальний посібник. – Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 288 с.

8. Яцентюк Ю. Геоекологія: [навч. посібник]. – Вінниця, 2007. – 368 с.

9. Tsaryk L. P., Kovalchuk I. P., Tsaryk P. L., Kuzyk I. R., Tsaryk V. L. Geoecological contradictions in the functioning of urban ecosystems in conditions of increased anthropogenic impact and abnormal weather-climate changes// Journal of Geology, Geography and Geoecology. Dnipro: Oles Gonchar Dnipro National University, 2022. – 31(2). – P. 398-407.

Додаткова

10. Барановський В.А. Екологічна географія і екологічна картографія / Барановський В.А. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 354 с.

11. Білявський Г.О., Будченко Л.І. Основи екології: теорія і практикум. Навч. посіб. – К: Лібра, 2006. – 368 с.

12. Бучко Ж. Геоекологічні аспекти сталого туризму в Чернівецькій області // Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські Виміри Сталого Розвитку», 11 червня 2021. – К.: НУХТ, 2021 . – С. 89.

13. Гавриленко О.П. Екогеографія України: [Навч. посіб] / Олена Петрівна Гавриленко. – К.: Знання, 2008. – 646 с. – (Вища освіта XXI століття).

14. Гриневецький В.Т. Про основні поняття еколого-ландшафтознавчих досліджень / В.Т. Гриневецький, Л.М. Шевченко // Укр. геогр. журнал. – 1993. – №2. – С. 13–19.

15. Еколого-географічні дослідження території України / [Руденко Л.Г., Горленко Т.О., Шевченко Л.М., Барановський В.Л.]. – К.: Наук. думка, 1990. – 131 с.

16. Коротун І.М. Природні умови та ресурси України: [Навч. посіб.] / Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. – Рівне, ТОВ «ПРИНТ ХАУЗ», 2000. – 192 с.

17. Шматько В.Г., Нікітін Ю.В. Екологія і організація природоохоронної діяльності. Навч. посіб. – К.:КНТ, 2006. -304 с.

Інформаційні ресурси

1. Блог "Geoecology": http://ohiogeologyandbiodiversity.blogspot.com/

2. Вовк В.М., Маціборa О.В. Інформаційно-освітня система «Геологічний словник: відкритий навчально-науковий веб-ресурс». Режим доступу: https://geodictionary.com.ua/
3. Екологія. Право. Людина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://epl.org.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mepr.gov.ua/
5. Сайт Київського еколого-культурного центру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ecoethics.com.ua/
6. Управління екології та природних ресурсів Чернівецької ОВА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bukoda.gov.ua/chernivecka-oda/structure/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.